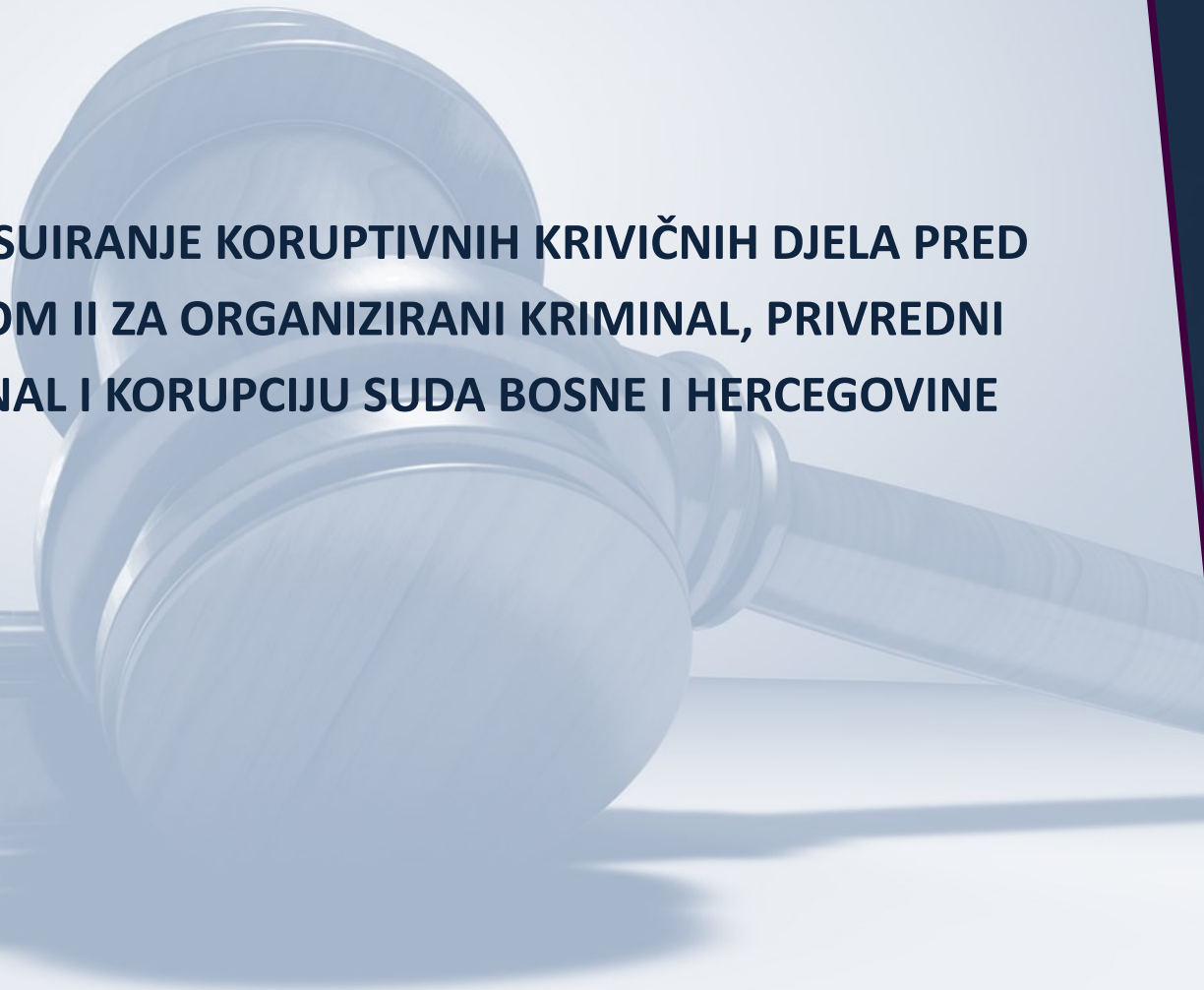




**PROCESUIRANJE KORUPTIVNIH KRIVIČNIH DJELA PRED
ODJELOM II ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, PRIVREDNI
KRIMINAL I KORUPCIJU SUDA BOSNE I HERCEGOVINE**





Sud Bosne i Hercegovine

Kraljice Jelene 88

71 000 Sarajevo, BiH

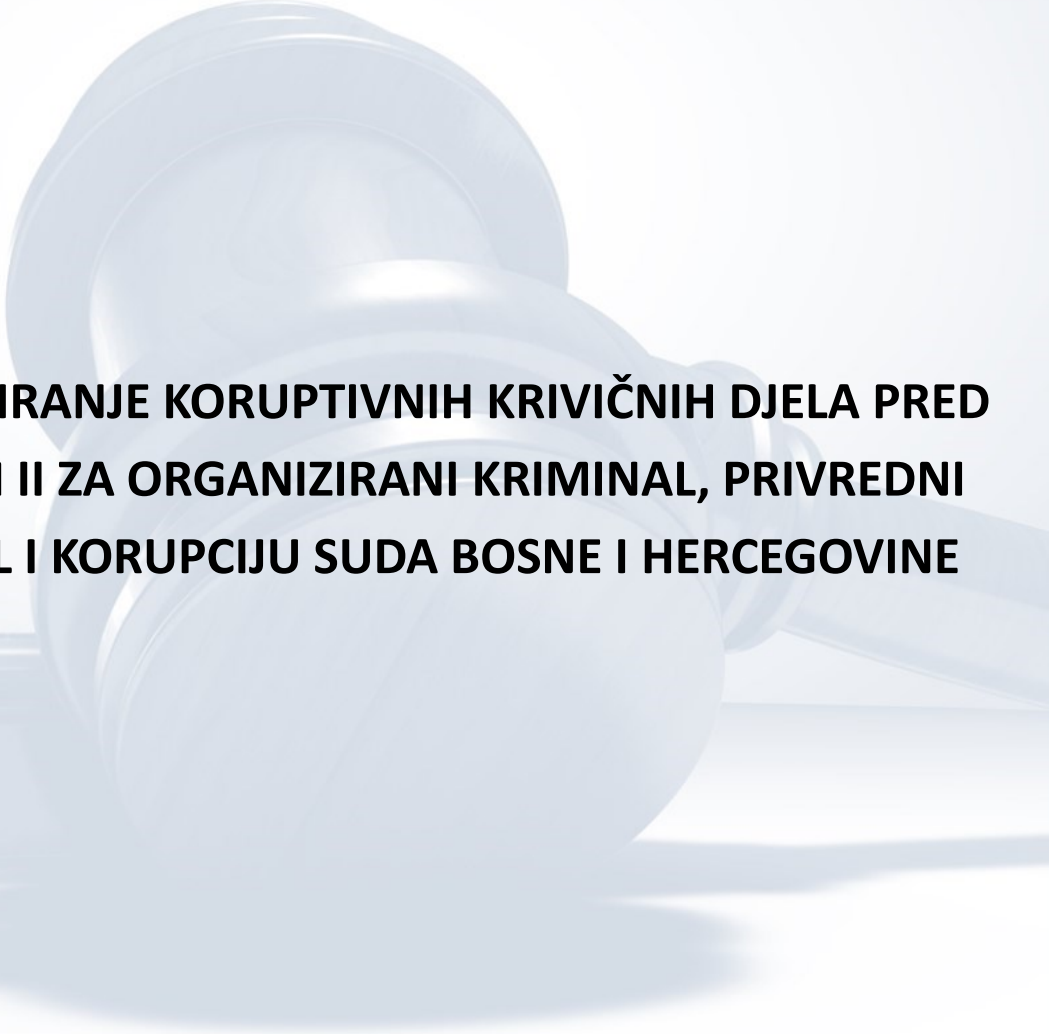
Tel: +387 33 707 100

Fax: +387 33 707 194

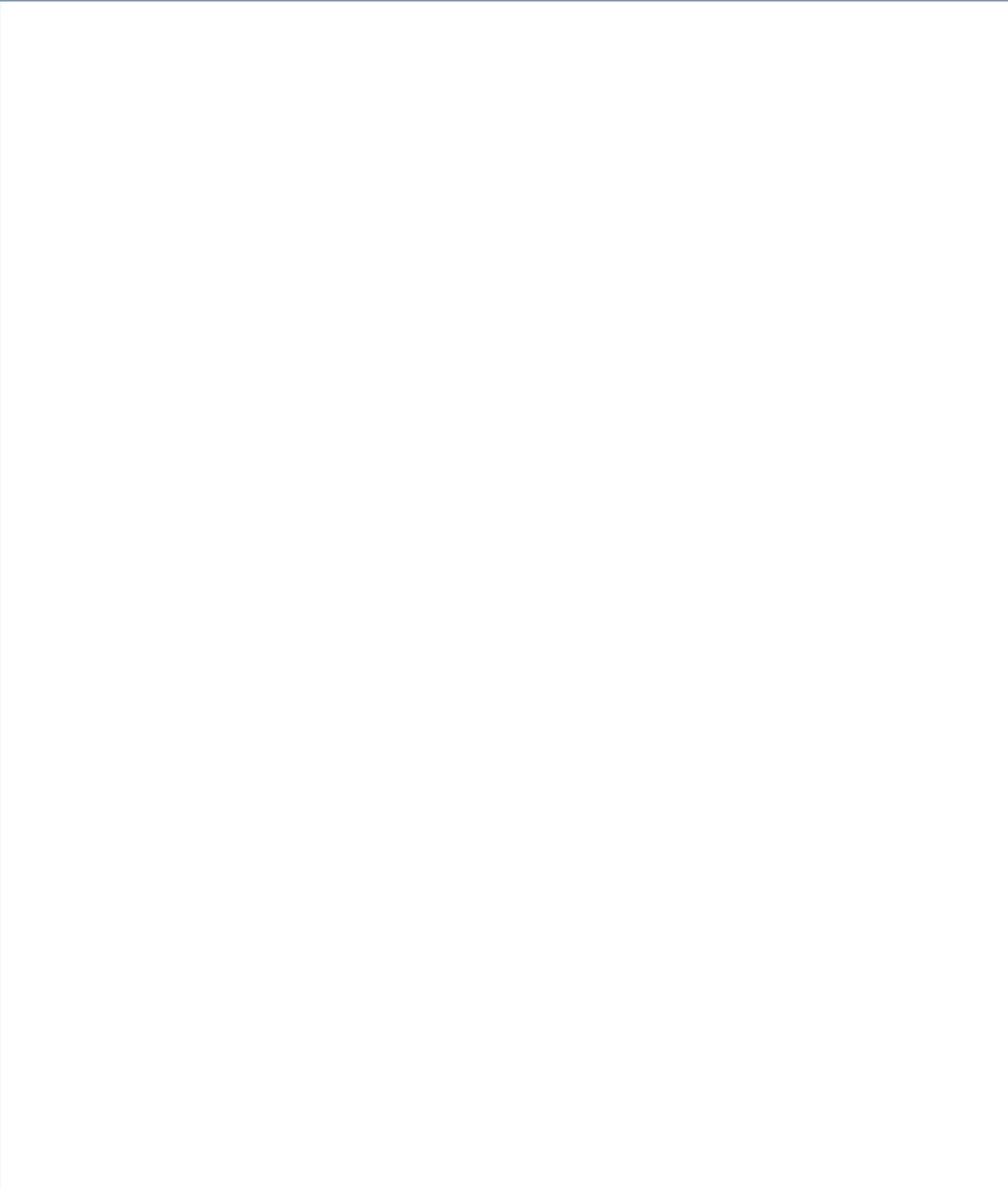
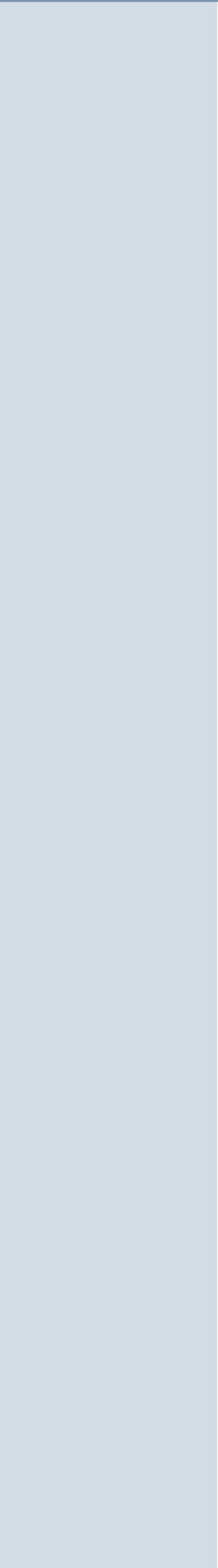
pios@sudbih.gov.ba

www.sudbih.gov.ba



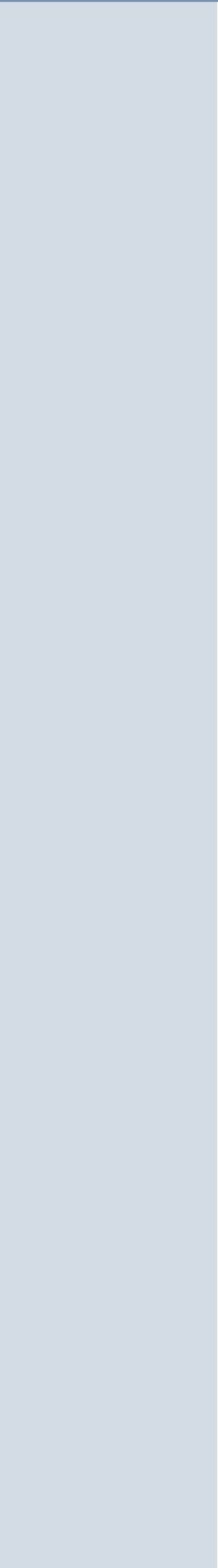


**PROCESUIRANJE KORUPTIVNIH KRIVIČNIH DJELA PRED
ODJELOM II ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, PRIVREDNI
KRIMINAL I KORUPCIJU SUDA BOSNE I HERCEGOVINE**



SADRŽAJ

PREDGOVOR	5
Nadležnost Suda BiH	7
Definicije i termini	9
Sudska praksa u predmetima korupcije	12
Aktivnosti Suda BiH	13

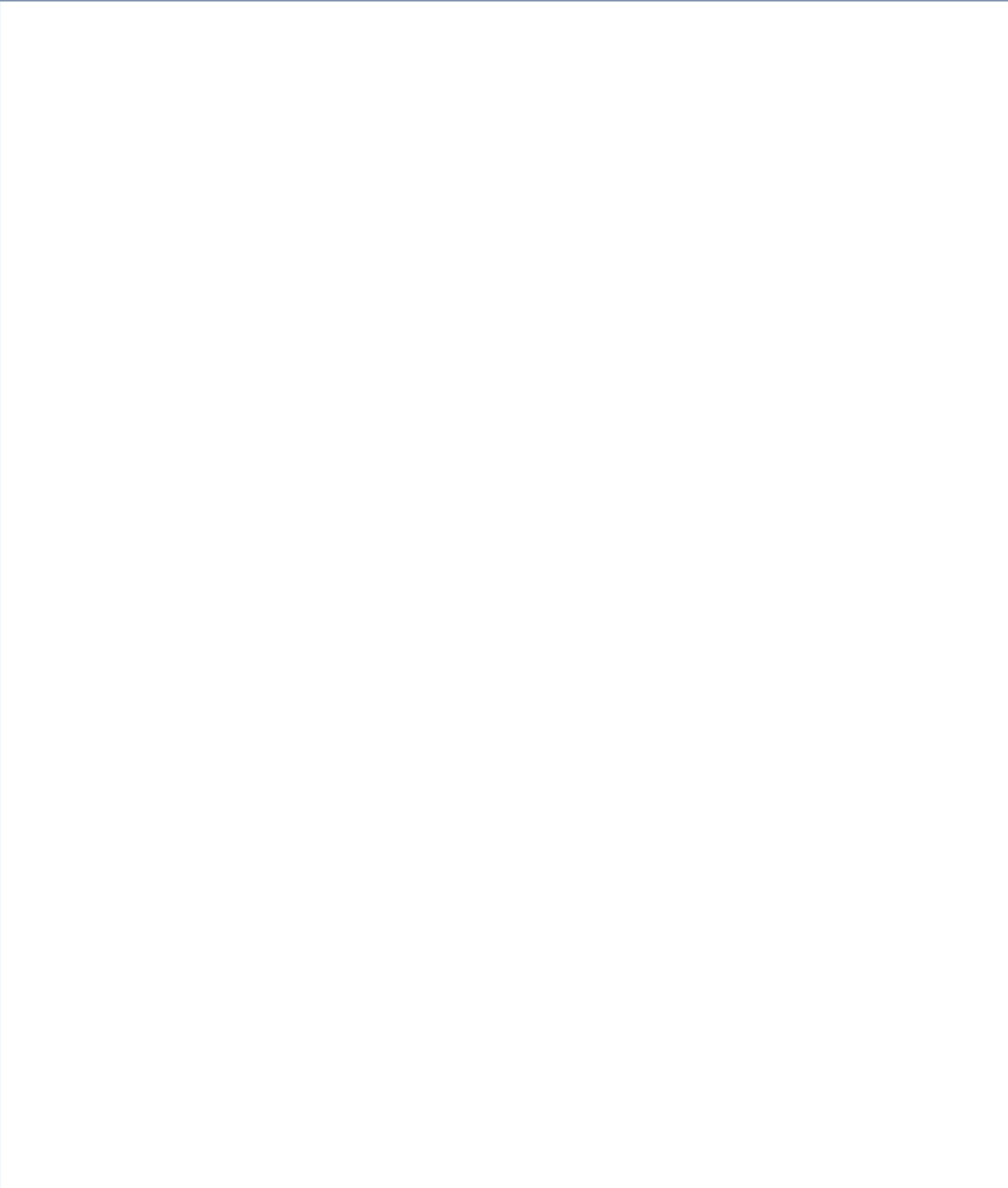
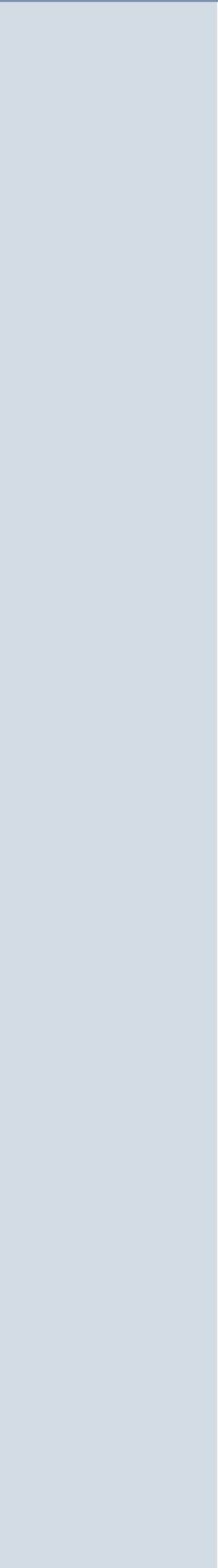


PREDGOVOR

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 175. sjednici, održanoj 23. 7. 2019. godine, usvojilo Informaciju o pripremi Prijedloga akcionog plana Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za implementaciju Komunikacijske strategije za informiranje javnosti o procesu pristupanja Bosne i Hercegovine Europskoj uniji za 2019. godinu.

Sud Bosne i Hercegovine je jedna od navedene 22 nadležne institucije zadužene za postizanje ciljeva Strategije, a jedna od aktivnosti predviđenih Akcionim planom Suda Bosne i Hercegovine je i objavljivanje brošure o procesuiranim koruptivnim krivičnim djelima pred Odjelom II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju Suda Bosne i Hercegovine u cilju jačanja povjerenja javnosti u pravosudni sistem koji dobro funkcionira, i u djelotvornu borbu protiv korupcije.

Adekvatno funkcioniranje pravosuđa i efikasna borba protiv korupcije su od izuzetne važnosti, kao i poštivanje osnovnih prava u zakonima i u praksi. Sud Bosne i Hercegovine ostaje snažno opredijeljen u procesu jačanja vladavine prava te, pored obavljanja svoje primarne uloge, procesuiranja predmeta iz svoje nadležnosti, i svojim ostalim aktivnostima nastavlja slati poruku o neprihvatljivosti kršenja ljudskih prava i nepoštivanja zakona.



NADLEŽNOST SUDA BIH

Kako bi se osiguralo provođenje nadležnosti države Bosne i Hercegovine, vladavina prava i poštivanje ljudskih prava na cijeloj državnoj teritoriji, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je 2002. godine usvojila Zakon o Sudu BiH.

Izmjenama i dopunama Zakona iz 2002. i 2004. godine značajno je proširena nadležnost i usložnjena dotadašnja organizacijska struktura. Unutar postojećeg Krivičnog i Apelacionog odjeljenja formirani su posebni odjeli - Odjel I za ratne zločine i Odjel II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju. Sporazumom potpisanim 2004. godine između Predsjedništva Bosne i Hercegovine i Visokog predstavnika za BiH uspostavljen je Ured registrara - međunarodna organizacija sa mandatom od pet godina, nadležna za pružanje podrške novouspostavljenim odjeljenjima Suda BiH. Ispunjeni su i zakonski uslovi za rad međunarodnih sudija, zajedno sa domaćim, u Odjelu za ratne zločine i Odjelu za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju. Međunarodnim sudijama podršku je pružao Ured registrara, dok je, prema Zakonu iz 2004. godine, Zajednički sekretarijat nastavio pružati podršku Upravnom odjeljenju i Odjelima III Krivičnog i Apelacionog odjeljenja.

Odjel za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju Suda Bosne i Hercegovine osnovan je unutar postojećeg Krivičnog odjeljenja Suda BiH 2004. godine, a punim kapacitetom počeo je raditi tokom 2005. godine. Sudska vijeća, sačinjena od dvoje međunarodnih i jednog domaćeg sudije, sudila su u najtežim predmetima organiziranog kriminala, privrednog kriminala, korupcije i terorizma.

Odlukama Visokog predstavnika iz 2009. godine donesen je Zakon o izmjenama Zakona o Sudu BiH i određen okvir koji je dao mogućnost da međunarodne sudije nastave da rade na predmetima ratnih zločina tokom prelaznog perioda koji je trajao do 31.12.2012. godine. Dakle, od početka prelaznog perioda, rad u Odjelu II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju je u potpunosti povjeren domaćim sudijima i osoblju, a Međunarodni ured registrara je Zakonom integrisan u unutrašnju strukturu Suda.

Odjel II ima tri fiksna sudska vijeća sastavljena od po troje sudija. Osim fiksnih vijeća u Odjelu II radi i jedan sudija za prethodni postupak, kao i jedan sudija za prethodno saslušanje.



DEFINICIJE I TERMINI

Korupcija u privatnom i javnom sektoru prepoznata je kao jedna od najopasnijih i najrasprostranjenijih negativnih društvenih pojava u BiH. Korupcija ugrožava vladavinu prava i ljudskih prava, usporava ekonomski napredak, narušava povjerenje javnosti u institucije vlasti, omogućava rast različitih vidova organiziranog kriminala, te podriva stabilnost demokratskih institucija, ugrožavajući na taj način stabilnost i prosperitet države u cijelosti. U tom kontekstu, borba protiv korupcije kao jedan od najvećih izazova današnjice zahtijeva strateški pristup, kontinuiran angažman, te maksimalnu uključenost kompletnog bosanskohercegovačkog društva. Pojam korupcije definisan je na različite načine u više međunarodnih dokumenata, među kojima je i Građanskopravna konvencija protiv korupcije Vijeća Evrope, prema kojoj korupcija podrazumijeva traženje, nuđenje, davanje ili primanje, direktno ili indirektno, mita ili bilo koje druge nezakonite koristi ili stavljanje toga u izgled, koje izopačuje propisano izvođenje neke dužnosti ili ponašanja koje se zahtijeva od primatelja mita, nezakonite koristi ili osobe kojoj se to stavlja u izgled. Budući da se radi o jednoj od najsveobuhvatnijih i najpotpunijih definicija ove vrste, ona je prihvaćena kao referentna za tumačenje pojma korupcije u širem smislu, uz definiciju iz Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije koja glasi: Korupcija je svaka zloupotreba moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju, državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi. Korupcija posebno može uključivati direktno ili indirektno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primatelja mita.

U Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine koruptivna krivična djela sadržana su u Glavi XIX Krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti, ali i u drugim zakonskim poglavljima koja tretiraju krivična djela drugog zaštitnog objekta. U ovom Zakonu kao krivična djela koruptivne prirode identificirana su sljedeća krivična djela, odnosno pojedini oblici izvršenja ovih djela:

- Povreda slobode opredjeljenja birača (član 151., ukoliko je krivično djelo izvršeno radnjom “podmićivanja”)
- Odavanje tajnih podataka (član 164. stav 3. tačka a))
- Međunarodna trgovina ljudima (član 186. stav 3. i 4., ukoliko je krivično djelo iz stava 3. učinila službena osoba davanjem ili primanjem isplata ili drugih koristi i u stavu 4., radnjom izdavanja putne ili lične isprave u svrhu omogućavanja trgovine ljudima)
- Organizirana međunarodna trgovina ljudima (član 186a., ukoliko je krivično djelo izvršeno u vezi sa krivičnim djelom međunarodna trgovina ljudima iz člana 186. stav 3. i 4.)
- Krijumčarenje ljudi (član 189. stav 3., ukoliko je krivično djelo učinjeno zloupotrebom službenog položaja)
- Organiziranje grupe ili udruženja za izvršenje krivičnog djela ‘krijumčarenje migranata’ (član 189a.2, ukoliko je krivično djelo izvršeno u vezi sa krivičnim djelom krijumčarenje ljudi iz člana 189. stav 3.)
- Primanje dara i drugih oblika koristi (član 217.)
- Davanje dara i drugih oblika koristi (član 218.)
- Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem (član 219.)
- Davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem (član 219a.)
- Zloupotreba položaja ili ovlaštenja (član 220.)
- Pronevjera u službi (član 221.)
- Prijevarena u službi (član 222.)

- Posluga u službi (član 223.)
- Nesavjestan rad u službi (član 224.)
- Krivotvorenje službene isprave (član 226.)
- Protuzakonita naplata i isplata (član 227.)
- Protuzakonito oslobođenje osobe lišene slobode (član 228.)
- Protuzakonito prisvajanje stvari pri pretresanju ili izvršenju (član 229.)
- Kršenje zakona od strane sudije (član 238.).

Osim Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, koruptivna krivična djela propisana su i krivičnim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta.

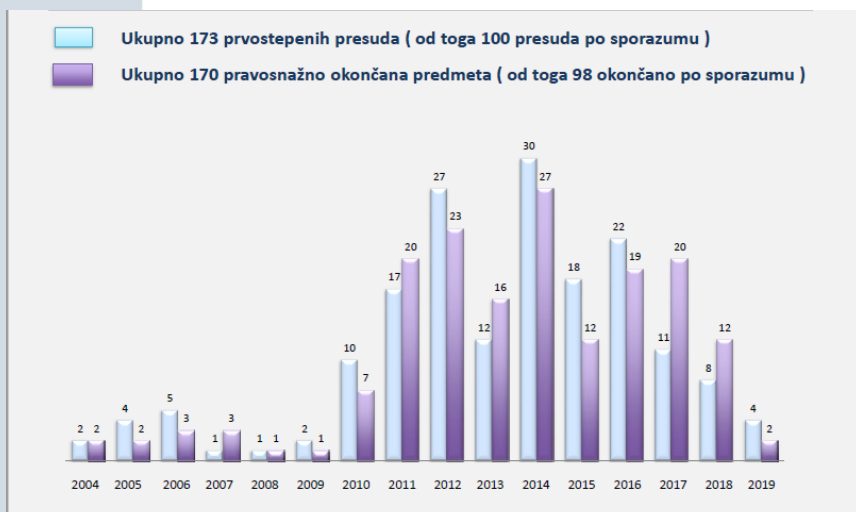
U okviru svoje krivične nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine nadležan je primarno za krivična djela korupcije utvrđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, a u određenim slučajevima i za koruptivna krivična djela iz krivičnih zakona Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH), Republike Srpske (RS) i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (BD) (član 7. stav 2. Zakona o Sudu BiH).

SUDSKA PRAKSA U PREDMETIMA KORUPCIJE

U nastavku su prikazani statistički podaci o okončanim predmetima za pojedinačna koruptivna krivična djela u periodu od 2004. godine do 30.06.2019. godine.

Odjel II

Presude za koruptivna krivična djela



PRAVOSNAŽNO OSUĐENO

176 osoba muškog spola

22 osoba ženskog spola

NA UKUPNO 200 godina zatvora

PRAVOSNAŽNO OSLOBOĐENO

111 osoba muškog spola

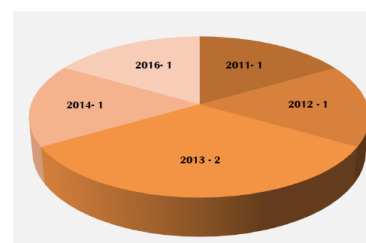
7 osoba ženskog spola

APELACIONO ODJELJENJE ODJELA II— Presude za koruptivna krivična djela

76 drugostepeni presuda



6 trećestepeni presuda



AKTIVNOSTI SUDA BIH

Sud Bosne i Hercegovine je u toku 2019. godine organizovao 43 posjete sa ukupno 451 posjetiteljem. Prilikom posjeta brojni studenti su slušali predavanja sudija Suda Bosne i Hercegovine i stručnog sudskog osoblja, te pratili ročišta pred Sudom kako bi vidjeli praktičnu primjenu teoretskog znanja koje stiču unutar formalnog sistema obrazovanja i stekli iskustva koja će ih osposobiti za izgrađivanje novih vještina i sposobnosti.



Sud Bosne i Hercegovine je takođe učestvovao na brojnim seminarima, okruglim stolovima i provodio druge aktivnosti od kojih se posebno ističe dvodnevni okrugli sto o aktuelnim pitanjima iz oblasti borbe protiv korupcije, koji je održan pod pokroviteljstvom AIRE centra iz Londona i Britanske ambasade u Sarajevu. Predavači su bili sutkinja Aneta Arnaudovska iz Makedonije, koja je ujedno i ekspert za antikorupciju pri Regionalnoj antikorupcijskoj inicijativi, sudije Suda Bosne i Hercegovine sa dugogodišnjim iskustvom u procesuiranju koruptivnih predmeta, te predstavnici Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA). Predsjednik Suda Bosne i Hercegovine Ranko Debevec otvorio je skup govoreći o važnosti procesuiranja predmeta koji se odnose na koruptivna krivična djela. Posebno je naglasio značaj transparentnog rada institucija koje su, zbog procesuiranja krivičnih djela od javnog interesa, nerijetko u fokusu medija i javnosti. „Argumentovane i objektivne kritike smatram dobrodošlim, kritika nas drži na oprezu i najbolji je korektiv“, naglasio je predsjednik Suda BiH.



Pravna savjetnica Aida Trožić, u ime AIRE centra, izrazila je podršku Sudu BiH, posebno naglasivši da AIRE centar podržava unapređenje kapaciteta u oblasti borbe protiv korupcije. U tom kontekstu predstavila je dva projekta: „Povećanje pravosudnih kapaciteta u BiH u cilju harmonizacije domaće sudske prakse i usklađivanja s evropskim pravnim standardima, od 2019. do 2022. godine“ te “Jačanje kapaciteta za borbu protiv korupcije u Jugoistočnoj Evropi kroz poboljšanje mjera za oduzimanje imovinske koristi“. Neke od tema o kojima se razgovaralo bile su: percepcija javnosti o procesuiranju koruptivnih predmeta, mogući korupcijski rizici u procesuiranju i presuđivanju kao i finansijske istrage. Ovom prilikom predstavljena je i praksa Suda BiH u predmetima korupcije, a diskutovano se i o procesnim pitanjima radi ujednačavanja sudske prakse.



U sklopu jačanja saradnje sa organizacijama civilnog društva i širom zajednicom, Sud Bosne i Hercegovine je strana potpisnica brojnih memoranduma o saradnji, od kojih posebno ističemo Memorandum o razumijevanju koji su registrar Suda Bosne i Hercegovine Emira Hodžić i izvršna direktorica Transparency International BiH Ivana Korajlić potpisale 16.9.2019. godine, u vezi sa realizacijom projekta „Monitoring procesuiranja korupcije i pružanje pravne pomoći“ (projekt M-ALAC) koji finansira Ambasada Kraljevine Norveške u Sarajevu.



Ciljevi projekta M-ALAC su formiranje mreže studenata pravnih nauka koji će, kroz pružene obuke i aktivno praćenje suđenja za slučajeve korupcije, upoznati rad pravosudnih institucija, te izgradnja otvorenog dijaloga o postupanju pravosuđa u procesuiranju slučajeva korupcije. Ciljevi saradnje Suda Bosne i Hercegovine i Transparency Internationala su, pored ostalog, pružanje edukacije studentima prava u oblastima krivičnog i krivično-procesnog prava, kao i razvoj i unapređenje profesionalnih vještina studenata u oblasti praktične primjene pozitivnih propisa na Sudu BiH. Prepoznat je značaj uspostavljanja i promoviranja aktivne participacije studenata pravnih nauka u svim antikorupcionim inicijativama, kao i promoviranje saradnje Suda BiH s društvenom zajednicom, što je jedan od ciljeva dogovorene saradnje.

